

ایمرجینسی دی ۳۵ویں ورہے گندھ

جون ۲۶، ۱۹۷۵ نوں اندرا گاندھی نے ہندوستان وچ ایمرجینسی دا اعلان کیتا آتے پارلیمنٹ نوں برخاست کر دتا۔ اخباراں تے سینسرشپ نال پابندی لا دتی گئی۔ لکھاں ہی لوکاں نوں بناں کسے قصور دے جیل دیاں کوٹھڑیاں وچ دھک دتا گیا۔ اندرا گاندھی جاں اوس دی سرکار دے خلاف گل کرن والیاں نوں جیلہاں دی ہوا کھائی پئی تے کئی تراں دے تسیہے سیہنے پئے۔ کسے نوں کسکن دی اجازت نہیں سی تے سرکار نے سارے ہندوستان وچ اک ڈر تے سہم دا ماحول قائم کرن لئی کوئی کسر نہ چھڈی۔ سنجے گاندھی دے گنڈیاں دے ٹولے ہر پاسے لوکاں نوں دھمکاؤں تے ڈراؤں لئی ہر حربہ ورت رہے سن۔ ہریک شہری دی پگ نوں ہتھ پاؤں دا رواج چلا دتا گیا۔ پریوار نیوجن دے بہانے ہیٹھ لوکاں تے انہاں تشدد ڈھایا گیا۔ پولیس نوں حکم سی کہ آدمیاں دیاں زبردستی نسبندی کر دتی جاوے۔ کئی تہاواں تے پولیس نے سنیا نوں گھیر کے ہریک نیانے سیانے دی نسبندی زبردستی کروا دتی۔ نسبندی کرن لئی سرکاری افسراں دے زمے کوٹے لا دتے گئے۔ ہر پاسے تاناہابی دا بازار گرم سی۔

ہندوستان دے باہر وی سرکاری سفارتخانیاں توں سرکار دے
 نمائندیاں نے اندرا گاندھی دے خلاف لکھن جاں بولن
 والیاں نوں ایف بی آئی دی مدد نال ڈراؤنا شروع کر دتا۔
 ایمرجینسی دا ورودہ کرن والیاں دے پاسپوسٹ رد کر دتے
 گئے۔ امریکہ وچ ہندوستان دے سفیر ٹیقاینقکول نے وکھ
 وکھ تہاواں تے جا کے ہندوستان توں آئے لوکاں نوں کیہا
 کہ جہڑا وی اندرا گاندھی اتے ایمرجینسی دا ورودہ کردا
 ہے اوہ ملک دی ایکتا اتے اکھنڈتا نوں خطرہ ہے اتے
 اوسدا حقہ پائی بند کر دینا چاہیدا ہے۔ شیکاگو وچ
 پڑھ رہے پیرامنٹ دا پاسپورٹ ضبط کر لیا گیا۔ کنیڈا
 وچ ہندوستان دے سفیر نے منگ کیتی کہ بردیال بینس
 نوں کینیڈا وچوں ڈپورٹ کر دتا جاوے کیونکہ اوہ ہندوستان
 لئی اک خطرہ ہے۔ انگلینڈ اتے ہورناں تہانواں تے وی
 ہندوستان دی سرکار نے لوکاں نوں ڈراؤن دی بہت کوشش
 کیتی۔

اندرا گاندھی اتے اوسدی سرکار نے لوکاں نوں ڈراؤن
 اتے دباؤن تے پورا زور لایا ہویا سی پر نہ ہندوستان
 وچ اتے نہ ہی ودیشاں وچ لوک اس غنڈہ گردی اتے
 تاناشاہی توں ڈرے۔ لوکاں نے اس تاناشاہی دے خلاف زبردست
 گھول چلایا۔ ہندوستان وچ ایمرجینسی خلاف اک وڈا مورچہ

قائم ہو گیا آتے وِ دیشاں وِچ وسدے ہِنڈوستانیاں نے
وی ایمرجینسی خِلاف جدّوجہد وِچ وِڈھ چڑھ کے حصّہ لیا۔
اس ساری جدّوجہد آتے ورودھ کرکے اندرا گاندھی آتے
اوسدی سرکار نوں ۱۹۷۷ وِچ ایمرجینسی ختم کرنی پئی۔ اس
دوران اک پنجابی شاعر نے اندرا گاندھی نوں مُخاتب
کرکے لکھیا سی،

ن توں ایمرجینسی لاؤنی این تے جُھگیان نوں ڈھاؤنی این
جُھگیان دے مالک جاگ پئے تینوں اوہ لانبو لاؤنگے

ایمرجینسی دے ۳۵ سال بعد آج منموہن سنگھ دی کانگرس
پارٹی دی سرکار ایمرجینسی دے اعلان توں بغیر ہی، پارلیمنٹ
نوں برخاست کرے بغیر ہی، ایمرجینسی دے ویلے والیاں حرکتاں
کر رہی ہے۔ منموہن سنگھ نے لوکاں خِلاف جنگ پور تیز
کر دتا ہے۔ جہڑے وی لوک ہکاں لئی گھول کردے ہن اوناں
نوں ماؤوادی، دہشتگرد، اتّوادی قبھے تشدد دا شکار بنایا
جاندا ہے۔ منیپور، کشمیر، بنگال، چھتیسگرھ، اڑیسہ، بہار،
پنجاب آتے ہورناں تھانواں تے ہکاں لئی لڑ رہے لوکاں
نوں ماؤوادی قبھے پولیس آتے فوج ولوں ظلم ڈھایا جا
رہیا ہے۔ اخباراں آتے میڈیئے والیاں تے دباہ پایا جا
رہیا ہے کہ اوہ انہاں گھولاں بارے بالکل چپّ رہن آتے

جے کوئی آواز اُٹھاؤندا وی ہے تاں اوس نوں چُپ کراؤن
تے زور پایا جاندا ہے۔ مثال دے طور تے پچھلے کُجھ
عر صے توں مشہور لکھاری ازندھاتی رائے سرکار دے تشدد
دے خلاف آواز اُٹھا رہی ہے۔ ہُن اوسنوں چُپ کراؤن لئی
پُولیس، وزیر آتے ہور افسر شریام دھمکیاں دے رہے
ہن۔

لگدا ہے کہ ہور جابراں وانگ منموہن سنگھ آتے اوسدی سرکار
نے وی تاریخ توں کُجھ نہیں سیکھیا۔ تاریخ گواہ کہ
جبر آتے تشدد دے زور نال لوکاں دے گھولاں نوں ہمیشہ
لئی دبایا نہیں جا سکدا۔ لوک اپنے ہکاں دی جدوجہد کدے
نہیں چھڈ سکدے ہن۔ لوک اپنے مثلیاں دے حل لئی ہُن
پُرزور گھول چلا رہے ہن۔ منموہن سنگھ دی سرکار اونان
دے گھولاں نوں کچل نہیں سکدی۔